

Utlåtande om promemorian om grundläggande banktjänster och kreditinstitutslagen

Ärende: Asia VN/4219/2023

Inlämnat via e-tjänsten utlåtande.fi 11.4.2024.

1. Peruspankkipalvelut

Kommenttinne peruspankkipalveluita koskeviin arviomuiston havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuiston luku 2)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

FDUV är en riksomfattande intresseorganisation för svenskspråkiga personer med intellektuell eller liknande funktionsnedsättning och deras närstående. Förbundet representerar tio lokalföreningar samt riksföreningen för personer med intellektuell funktionsnedsättning Steg för Steg. FDUV har ca 2900 medlemmar, men betjänar närmare 5000 personer runt om i Svenskfinland.

FDUV delar promemorians slutsats att ett av de största utvecklingsbehoven gäller grupper med specialbehov (på finska ”erityisryhmät”). Tyvärr framgår det inte närmare ur promemorian vilka utmaningar den här gruppen möter eller konkreta åtgärder för att förbättra tillgången till banktjänster för den här gruppen.

FDUV vill lyfta fram att personer med intellektuell funktionsnedsättning i allmänhet kan ha stora utmaningar med att utträta bankärenden och digitala ärenden utan utomstående hjälp och stöd. Enligt kreditinstitutslagen ska alla ha rätt till bankkort med betalfunktioner samt nätbankskoder, men i praktiken har banker ändå vägrat bevilja nätbankskoder till personer med intellektuell funktionsnedsättning på grund av att de behöver en annan persons stöd för att utträta ärenden. Det här försvårar möjligheterna att utträta ärenden digitalt samt inloggning i digitala myndighetstjänster som MittFPA och MittKanta, vilket leder till ökad marginalisering för personer med funktionsnedsättning. För en majoritet av personer med intellektuell funktionsnedsättning är det anhöriga - ofta äldre föräldrar - som i praktiken ofta är tvungna att sköta det vuxna barnets ärenden i egenskap som intressebevakare. Många av de anhöriga kan själva ha utmaningar med att utträta ärenden digitalt. En del personer har en allmän intressebevakare som sköter personens ekonomiska ärenden. De allmänna intressebevakarna har ett stort antal klienter och enligt den respons som kommit till oss har personer

FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga svårt att få tag på de allmänna intressebevakarna.

Med tanke på den fortsatta beredningen av de grundläggande banktjänsterna framhåller FDUV att följande beaktas:

- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Enligt konventionen ska personer med funktionsnedsättning få det stöd de behöver för att utöva sin rättskapacitet. Det kan i praktiken innebära hjälp och stöd när personer med funktionsnedsättning uträttar bankärenden. Det är också viktigt att biträden och intressebevakare som stöder personer med funktionsnedsättning får information om ansvarsfrågan då de assisterar någon att utföra personliga ärenden, samt att man övervakar så att inte missbruk kan uppstå.
- Att det i även i framtiden finns möjlighet att uträtta bankärenden på plats. Alla personer kan inte, eller vill inte, använda sig av digitala banktjänster. Det behöver därför finnas en reell möjlighet att uträtta sina bankärenden på ett bankkontor. Det är även viktigt att bankerna har tillräckligt med serviceställen och tillgängliga öppethållningstider. Samtidigt måste man säkerställa att kunderna kan uträtta sina bankärenden på lika villkor och till samma pris både digitalt och på plats.

2. Käteisen saatavuus ja käytettävyys

Kommenttinne käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä koskeviin arviomuiston havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuiston luku 3)?

I och med att alla personer med intellektuell funktionsnedsättning ofta inte har eller kan använda bankkort och nätbankskoder behöver tillgången till kontanter säkerställas. Dessutom har många med intellektuell funktionsnedsättning en intressebevakare som sköter deras ekonomiska ärenden. I praktiken får flera med intellektuell funktionsnedsättning en summa kontanter för eget bruk av intressebevakare, personal eller anhöriga. Med tanke på att främja deras delaktighet i samhället är det viktigt att säkerställa att det finns tillräckligt med kontanter och att möjligheten till att betala kontant bevaras. Dessutom måste man i utvecklingen av digitala betalningsmetoder beakta att det finns personer som kan behöva hjälp av en annan person i den processen.

FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

3. Asiakkaansuoja- ja menettelytapasäätely: hyvä pankkitapa ja sopimusehtosäätely

-

4. Luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeva säätely

-

5. Talletuspankkien yhteenliittymät

-

6. Luottolaitosten yhteisölaite

-

7. Muut havainnot ja huomiot

-

Helsingfors 11.4.2024

Annette Tallberg-Haahtela
verksamhetsledare

Vanessa Westerlund
sakkunnig inom påverkansarbete

FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

FDUV arbetar för frihet, delaktighet, utveckling och valmöjligheter för alla
– också för dem som behöver stöd i vardagen.